

Vážené dámy, Vážení pánové, milé děti,

dovolte mi, abych se nejprve představila. Jmenuji se Věra Hájková, a i když mé kořeny sahají do Podkrkonoší, bydlím zde již 25 let a nyní jsem starostkou obce.

Všechny vás, kdo jste se tu narodili, bydlíte tu či jste tu bydleli anebo i Vás ostatní, kdo s námi jen rádi posedíte, vítám na již třetím sjezdu rodáků obce Podlesí, dříve obcí Němčí, Turova a Olešné. Jsem ráda, že jsme se tu sešli v tak hojném počtu.

Začnu milou perličkou, je to na den přesně 50 let, kdy se zde v roce 1974 konal první sjezd rodáků. Byla to velká sláva v nové budově občanského vybavení a doufám, že i my se dnes nedáme zahanbit a řádně si dnešní den užijeme jako oslavu radosti a sousedského setkávání. A kdo chce, může slavit i 50. výročí naší hospody, která je v mnohém skutečným centrem obce.

Nejprve se trochu vrátím v čase zpět. I když naše obec Podlesí vznikla až v roce 1960 sloučením obcí Němčí, Olešná a Turov, máme letitou historii. Nejstarší písemný záznam je o Olešné a to již z roku 1227. Král Přemysl Otakar I. odměnil feudála jménem Kojata Hrabíše z Mostu, též zvaného Hrabíšic, za jeho služby královskému stolci pozemky ve Východních Čechách. A právě tento Kojata Hrabíše ve své závěti z roku 1227 zmiňuje mimo jiné také Olešnou.

Až o 144 let později v roce 1371 je prvně zmíněno Němčí a to v souvislosti se zemanským statkem, ke kterému Němčí patřilo. Kolem roku 1391 zemřel držitel tohoto majetku Otík z Olešné a celý statek připadl jako odúmrť králi Václavu IV. Název Němčí je odvozen od původního pojmenování Němcův dvůr, Němcovo zboží, Niemčie, později Němč. Němcem byl tehdy označován člověk, kterému lidé nerozuměli, který mluvil - nebo se choval jinak, Němec také od slova němý. Myslím, že tento název se již významově překonal a i v Němčí žijí úplně normální lidé 😊

Z roku 1382 je první písemná zpráva o Turově. Z období 1382 až 1389 je znám vladyka Ctibor z Turova, to znamená, že v této době byl Turov zemanským sídlem - Turův dvůr. Tur je velmi staré české vlastní jméno, které vyjadřovalo sílu a odvalu. Podle tohoto jména usuzují historikové na větší stáří Turova, než je uvedeno v dochovaném dokumentu.

Mnozí jistě víte, že do Turova je také situován děj Jiráskovy povídky Na Chlumku. Jedná se o Chlumek za Turovem při lesní cestě směrem do Koldína, kam spisovatel chodil na procházky při svých lázeňských pobytech v Brandýse. Děj této Jiráskovy povídky o dobývání Chlumku a chrabrém chlapci Vítkovi, který Chlumek zachránil během pro pomoc, se odehrává v době

po smrti Přemysla Otakara II. Byť o takové události nejsou žádné historické důkazy, pozůstatky po Chlumku jsou v lese za Turovem patrné dodnes.

Téměř celé 15. století zprávy o našich obcích chybí.

Až v roce 1495 je část obce Němčí připomenuta jako příslušná k litickému panství. V 16. i v 17. století docházelo ke směnám mezi různými majiteli. V roce 1695 provedl tehdejší majitel rozhraničení choceňského a brandýského panství a Němčí i s Olešnou připadlo k Brandýsu, kam náleželo až do roku 1848. V tomto roce se Němčí stalo takzvanou katastrální obcí, mělo svého starostu a samosprávu. Osada Olešná se stala součástí Němčí a spolu s Brandýsem náležely tyto obce do vysokomýtského okresu.

Zprávy o vesnici Turov po roce 1389 mizí. Další zmínka pochází až z roku 1544, v tomto roce uvádí Jan Licek z Rýznburka v soupise Borohrádeckého panství i pustou ves Turov, pustou tvrz Chlumeck a dvůr Kozejčky. I tato vesnice měnila své majitele, objevují se mezi nimi například Oprštorfové, Černínové a v roce 1694 Štenberkové. Těm patřil Turov až do roku 1848. Po zrušení roboty připadl Turov ke Koldínu, kam náležel až do roku 1941. Poté byl přidělen k Seči, ale v roce 1957 se osamostatnil a měl svůj Místní národní výbor – pro mladší – MNV byla obdoba dnešního Obecního úřadu. Po třech letech samostatnosti se Turov sloučil s Němčím a Olešnou pod společným názvem Podlesí.

Jen ve stručnosti Vás ráda seznámím s několika statistickými údaji.

V roce 1900 bylo v Němčí 27 domů a 148 obyvatel, k dnešnímu dni je to 43 domů a 129 obyvatel.

V roce 1900 na Olešné bylo 6 domů a 29 obyvatel, k dnešnímu dni jsou to 3 domy a 8 obyvatel.

V roce 1900 byly v Turově 33 domy a 183 obyvatel, k dnešnímu dni je to 47 domů a 134 obyvatel.

V roce 1900 zde žilo celkem 360 lidí.

Při posledním sjezdu rodáků v roce 1999 měla obec 249 obyvatel, z toho byli tři starší 90-ti a dalších 6 obyvatel starších 80-ti let.

K dnešnímu dni máme 271 obyvatel, malinko jsme tedy narostli, z toho je 6 sousedů starších 90ti let a 13 starších 80ti let. I když si to mnozí z nás nepřipouští, máme se lépe a dožíváme se delšího věku. Bohužel i naše obec zestárla, průměrný věk máme 45 let, ale stále se nám rodí děti a to je dobře.

Dětí do 6 let je 12, od 6 do 18 let 32 a dospělých 228, z toho 112 mužů a 116 žen. Věkový rozdíl mezi nejstarším a nejmladší je skoro 99 let.

Abych Vás tou faktografií neunavila, tak jen krátce zmíním stavební památky, které se v obci nacházejí: Nejstarší dataci 1826 má kříž na návsi v Němčí, který stojí vedle hasičské zbrojnice (ta je z roku 1928). V Turově je jen o málo novější kaple sv. Václava dokončená v roce 1837

vysvěcená 28.zář 1838 s křížem z roku 1888, na Olešné pak statek z let 1861 -1866. Dalšími památkami jsou socha panny Marie na kraji Němčí, byť se jedná o kopii z roku 1955, protože původní socha byla poničena při velkém větru, socha panny Marie u Dostálů v Turově, která je soukromá, pochází z doby 1. světové války a socha Božského srdce Páně v Turově z roku 1937, která je neprávem opomíjeným skvostem. Památník padlým v 1. světové válce u kaple v Turově je z roku 1925.

Kdo má zájem, může si podrobnější historii našich obcí přečíst ve vystavených materiálech. Děkuji za ně kronikářce paní Marii Voženílkové, která kroniku obce vzorně vede již od roku 1986. Patří jí mé velké díky.

První sjezd rodáků se konal v nově otevřené budově občanského vybavení, kde se právě nacházíme v roce 1974. Sedmdesátá léta nebyla pro mnohé z těch nejšťastnějších, ale u nás se podařil kus dobré sousedské práce. Krom této budovy bylo postaveno koupaliště, herna na ping ponk a další sportoviště. V 90. letech se vybudoval obecní vodovod, tuto stavbu sice provázeli potíže s nalezením zdroje vody, nakonec vše dobře dopadlo a vodovod se svým 180 metrů hlubokým vrtem nám slouží dodnes. Jen pro představu, hladina řeky Orlice v Brandýse je skoro o 80 metrů výš.

Celá obec byla také plynofikována a do všech domů byly zavedeny telefonní přípojky. Vám mladším to možná připadá jako pravěk – pevné telefonní linky, ale tehdy to bylo opravdu něco, mít telefon zavedený do domu! V letech 2008 -2009 byla vybudována v celé obci kanalizace v hodnotě 23 milionů Kč. Obec získala na tuto stavbu dotaci 90 % ale i tak tehdy nebylo možné provést odkanalizování okrajové části Němčí a Turov u lesa. Tento dluh na Turovech odstraníme letos v létě a na Němčí přijde řada příští rok. V posledních několika letech obec postupně opravuje a modernizuje veřejné osvětlení. Věřím, že letos už by tato akce mohla být dokončena.

Fenoménem se od roku 1996 stala Podlesácká harmonika, kde zejména Jarda Skalický s pomocí své rodiny vybudoval značku, která přinášela radost široko daleko a po mnoho let.

V roce 2022 bylo postaveno propojení našeho vodovodu s vodovodem VaK, jakožto záložní řešení pro případ poruchy na jedné nebo druhé straně. Zatím jsme je nemuseli využít, ale jsme připraveni. Jinak obec provádí běžné opravy a údržby obecních komunikací a prostor, sálu, koupaliště, dětského hřiště, hřiště pro seniory, kaple a hasičských zbrojnic. Na tyto opravy využíváme dotace z Programu obnovy venkova Pardubického kraje.

Jsem ráda, že se nám podařilo prosadit opravu cesty do Seče, která nyní slouží jako objízdná trasa opravované silnice 312 a tak oprava obec prakticky nic nestála. Pokoušíme se tento malý zázrak zopakovat i u spojky na Nasavrky, ale tam je situace trochu složitější.

A co nás čeká do budoucna?

Jak už jsem zmínila, od července budeme dostavovat větev kanalizace v Turově od přečerpávací stanice k lesu. Loni jsme opravovali čistírnu odpadních vod a přečerpávací stanici. Ač se to nezdá, kanalizace nám slouží už 15 let a opravy si tedy zaslouží.

Asi nejbolavějším místem je stav našich silnic. Ty, které jsou ve vlastnictví obce, se pokoušíme opravovat a myslím, že se nám to i daří, byť k ideálnímu stavu je daleko, hlavní silnici ale v moci nemáme a i když se snažíme, zatím bez výsledku. Napadá mě - Neuměl by někdo z Vás v této věci pomoci? ? ? ?

Finančně si obec nevede špatně. Nemáme žádné dluhy a dokonce jsme si naspořili na investiční akce, které plánujeme, za to patří díky zejména mým předchůdcům starostům Vladimíru Hrušovi a Vlastimilu Matějkovi. Zadlužení tedy nepředpokládáme ani v budoucnu. Jen pro zajímavost, příjmy rozpočtu obce v roce 2014 činily 3,1 milionu korun a letos hospodaříme s částkou 5,7 milionu korun.

Trochu mám obavy jak to s naší obcí a jí podobnými bude do budoucna. Poslední dobou zaznívají poměrně silné hlasy, že naše země má moc malých obcí a že nejmenší obce by měly mít 1000 obyvatel, aby stát ušetřil na provozních nákladech zastupitelstev. Tento argument se mnohým může zdát logický, dokonce někde skutečně užitečný, ale mě tento model spojování obcí, které spolu prakticky nemají žádné prvky, než že jsou malé, mi nepřijde ku prospěchu. Dokud se v obci najde dostatečný počet lidí, aby vytvořili zastupitelstvo a zvolili starostu, neměli bychom být nuceni se slučovat. Nemyslím si, že by se nám tu žilo lépe a náklady na samosprávu považuji za účelně vynaložené peníze.

V obci fungují - a jsme tomu rádi - dva hasičské sbory SDH Němčí, oslavilo loni 95. výročí vzniku a SDH Turov, které bylo založené v roce 1955 a slavit bude tedy napřesrok. Každý sbor má svou hasičskou zbrojnici, kam jste se během dopoledne mohli podívat. Chtěla bych všem hasičům poděkovat za zajištění různých kulturních a jiných akcí v obci, jako jsou ples, pálení čarodějnic, mytí koupaliště, mytí vodojemu, Václavské posezení a také příprava tohoto sjezdu. Hasiči jsou nám, jako obci, největší oporou.

Chtěla bych poděkovat všem organizátorům, kteří se podíleli na přípravě tohoto sjezdu, zejména Janu Charousovi, celému zastupitelstvu a jak jinak i hasičům. Dále pak děkuji Monice Haškové a jejím spolupracovníkům za zajištění a organizaci občerstvení pro toto setkání.

No a co nás dnes ještě čeká? Program je vyvěšen ve vestibulu, ale pro jistotu jej ještě shrnu.

- Teď bude následovat Volná zábava
- Od 14,00 bude hrát Choceňáčka
- 15,30 hod fotografování, sejdeme se všichni u koupaliště, ať máme pěknou památku
- 16,30 vystoupení našich dětí
- 19,00 zábava k tanci a poslechu nám zahraje kapela s názvem Ještě jednou

Ještě upozorňuji, že venku je stánek s klobásami a nápoji i stánek s palačinkami všeho druhu, nechte si chutnat!

Na stolech jsou vystaveny kroniky, fotoalba a historická pojednání. Vezměte si je klidně ke stolu, ale vraťte nám je.

Dále je zde pamětní kniha a tam se prosím podepište, všichni kdo tu jste nejenom rodáci.

Mezi známými tvářemi vidím i Ty z vás, kteří již delší dobu žijete jinde, doufám, že se k nám rádi vrátíte a naopak vy, kteří, podobně jako já, jste se tu nenarodili, jste tady rádi doma. Často se mi stává, že na obecní úřad přijde někdo cizí a chválí, jak je u nás hezky a jaký je tu klid. Není to ale klid nečinnosti, ustrnulosti, je to klid pohody a přátelství. Je hezké pozorovat a být součástí spolupráce i zdravého soupeření jednotlivců či částí obce. Jako všude někdy dojde i k nějakému konfliktu, ale vše v míře, tak jak má být.

Přeji nám všem, ať tomu tak je i nadále, přeji Vám všem dobré zdraví, radost ze života, dnes také dobrou zábavu a hlavně

VÍTEJTE DOMA!

